

CRÒNICA DEL VIATGE PER L'ÀFRICA DEL SUD

Agost 2018

Fa dos anys, al mes de juny de 2016, la Tharina, l'Erik i la seva filla Carissa, varen venir un parell de setmanes a casa. Una vegada més aprofitàvem l'intercanvi de casa (i cotxe!) a través de la pàgina web *HomeExchange.org* per conèixer gent d'un altre lloc del món espectacular, Sud Àfrica. Malgrat la seva insistència que els anéssim a visitar, anaven passant els mesos i no trobàvem ni el moment ni els estalvis per comprar els quatre bitllets d'avió. A més, teníem el gran dubte de si fer-ho durant la seva època de calor (i millor, ornitològicament parlant), o fer-ho durant el nostre estiu, quan allà hi fa més fred, costa més veure els ocells en plomatges nupcials i els paisatges són més secs i aspres.

Finalment, però, ens vàrem decidir per aquesta segona opció; malgrat els inconvenients d'anar-hi l'agost, quatre raons ens varen fer optar per aquesta decisió: en primer lloc, perquè disposàvem de més dies, i això ens permetria visitar, a més d'East London (on ells viuen i ens deixaven la casa), llocs extraordinaris com Cape Town, el Kruger National Park, les muntanyes de Lesotho i fer uns darrers dies a les Cascades Victòria i al parc de Chobe, ja a països veïns com Zimbabwe, Botswana i Zàmbia. En segon lloc, perquè al Kruger és època seca (amb sol garantit i temperatures suaus), els animals es concentren als punts d'aigua i la vegetació és escassa, fet que converteix l'hivern austral en el millor moment de l'any per garantir més observacions de mamífers. En tercer lloc, perquè és temporada baixa al país; tothom treballa, els nens d'allà van a escola i els preus són sensiblement més baixos. I, finalment, perquè si l'hivern era humit, l'agost és el pic de floració de les plantes a les estepes del Karoo, a la zona de Western Cape, un espectacle de colors, llum i biodiversitat.

El viatge va començar el dia 2 d'agost a la tarda (amb vol fins a Doha i d'allà a Johannesburg amb *Qatar Airways*) i va acabar el dia 30 a les 7 del matí. Vàrem veure **437 espècies d'ocells** (de les quals 218 eren noves per a mi) i **62 espècies de mamífers**, unes xifres impressionants. A nivell logístic, la primera part va ser organitzada per nosaltres i la nostra "família sud africana", l'Erik i la Tharina. La segona part, a Cape Town i voltants, amb el gran ornitòleg i naturalista català que viu a Sud Àfrica, en Christian Boix (christianboix@gmail.com), la part del Kruger reservada per nosaltres i dormint amb tendes o bungalows (seguint els consells d'en Christian) i la darrera part al voltant de les Cascades Victòria a través d'un ornitòleg que treballa per l'empresa *Southern Savannah Safaries* (walks@savannah-southern-safaries.com) de Zàmbia.

A continuació teniu un relat, en forma de diari, d'algunes de les experiències més interessants que vàrem veure durant les quatre setmanes que vàrem estar al sud de l'Àfrica.

- 1) LA "NOSTRA CASA" D'EAST LONDON
- 2) EL PARC NACIONAL D'ADDO
- 3) LES MUNTANYES DE LESOTHO
- 4) CAPE TOWN
- 5) EL CAP DE BONA ESPERANÇA, PINGÜINS I TAURONS
- 6) L'ESPECTACLE DE LA FLORACIÓ
- 7) EL KAROO
- 8) ELS BAOBABS DE MOÇAMBIC
- 9) KRUGER NATIONAL PARK
- 10) LA INCURSIÓ A SWAZILÀNDIA
- 11) LES CASCADES VICTÒRIA, A CAVALL DE ZÀMBIA I ZIMBABWE
- 12) CHOBE, A BOSTWANA
- 13) MANDELA I JOHANNESBURG

1) LA “NOSTRA CASA” D’EAST LONDON. Gonubie, 5 d’agost

Ja fa uns dies que vàrem arribar a Sud Àfrica. Després de passar unes hores a l’aeroport de Johannesburg, vàrem volar amb *South African Airlines* fins a East London, on l’Erik ens va venir a buscar. Ja era de nits, i no va ser fins l’endemà al matí que vàrem obrir els ulls, amb llum de dies, i veient la immensitat d’un oceà de grans onades al nostre davant.

Hi volaven mascarells del Cap, hi retrunyien les onades, hi nedaven balenes franques australs i el sol d’hivern s’alçava sobre l’horitzó. Els primers *bimbos* es deixaven veure ben a prop, com la garsa de mar negra, el blauet gegant, els *Mousebirds*, alguns *Sunbirds*, picots, *Whiteyes*, i moltes altres espècies endèmiques d’aquest particular racó del món que és la singular regió biogeogràfica del Cap.

Una vegada més ens ha tocat una casa d'intercanvi espectacular, amb grans panoràmiques. L'Erik i la Tharina, a més de la casa, ens han deixat un cotxe, que es permet voltar per les zones més properes. La casa té moltes mesures de seguretat; Sud Àfrica és el país més modern i occidental del continent, però no deixa de ser un lloc amb molts problemes de robatoris, atracaments i furts. La casa sencera, situada a la urbanització de Gonubie (a uns 10 kms al nord d'East London), està envoltada d'un filat elèctric actiu que, juntament, als seus gossos (dels que també havíem de tenir cura), incrementa la seguretat del recinte.

A fora, al jardí, la Mercè i jo ens passem el dia fent-hi *bimbos* i fotos d'ocells, mentre que en Ponç i en Quim juguen hores i hores a saltar als llits elàstics que tan tradicionals són en aquests països d'influència anglosaxona.

Aquests primers dies ens estem fent un tip de caminar, tot fent els bonics camins que ressegueixen el litoral, una mena de "GR" preciosos, poc freqüentats i espectaculars. Abans d'ahir, 14 quilòmetres a peu. Ahir 16 i avui 8 més.

La temperatura és tan suau (això va a dies, depenent d'on bufi el vent podem estar a 25 graus o a 12!), que els nens s'han atrevit a banyar-se a les extenses i solitàries platges, sempre vigilant les mareas, els corrents i els taurons!

Malgrat que ens diuen que en tot moment vetllem per la seguretat, fins ara no hem tingut cap problema. Tot i això, ahir vàrem veure un home blanc pescant a la platja; ens hi vàrem acostar i ens va advertir que era molt perillosa aquella zona i, tot ensenyant-nos una pistola que duia en tot moment al damunt ens va dir que calia anar armat. Ens va sobtar, vista la solitud d'aquells paratges...

Anem veient paisatges molt bonics, ben sols, i enmig d'ocells que van apareixent aquí i allà; de colors, formes i comportaments que ens motiven a seguir-ne buscant de nous. Grans grup de teixidors (*Cape Weaver*), fan colònies espectaculars en alguns arbres, que ornamenten com avets de Nadal amb els seus nius d'orfebreria.

Els coloms de Guinea crien arran de mar, mentre que gran estols de mascarells pesquen a la costa, com també fan les llúdrigues que hem vist tot fent una de les excursions, precioses, seguint el litoral. Des de la casa mateix també veiem micos (els primers del viatge, el *Vervet Monkey*), molt xafarders però alhora esmunyedissos i esquerps, i de silueta allargada i prima.

La geologia d'aquest tram del litoral és espectacular. Entre un cert vulcanisme, amb posterior sedimentació i sobretot l'embat erosionador del vent constant i les grans onades oceàniques, han esculpit veritables obres d'art natural, com penya-segats, illes, platges o relleus capriciosos, a vegades formant perfectes estructures quadrades i rectangulars, amb blocs que semblen maons. Aquí s'hi formen cubetes, que proporcionen aliment als limícols, ardeids, blauets, corbs marins i gavians quan baixa la marea.

Una vegada més, la globalització es deixa veure a cada cap. El temut *Carpobrotus edulis*, originari de la regió del Cap i que tants problemes ens crea al nostre litoral (fa estralls a Cap de Creus, per exemple), aquí viu arreu, als mateixos hàbitats i exacte clima que tenim al Mediterrani. I, per contra, el nostre “estimat” musclo de roca ha estat recentment introduït en aquests mars, on ha provocat una greu competència amb els milers de mol·luscs i crustacis que habiten aquestes aigües. Ens hem passat hores collint curculles, petxines, orelles del Nen Jesús, Ulls de Santa Llúcia i tota mena de restes orgàniques que sedimenten a les platges. Anem ben carregats de cloves!

Alguns dies hem canviat les caminades i les excursions naturalistes per d'altres de més lúdiques i esportives, tot i que sempre amb els binocles en mà, perquè de qualsevol racó en sortia un *Springbook*, un francolí, un *Hornbill* o algun petit *Warbler*. Hem estat jugant a golf, hem visitat un parc de serps, hem anat a parcs de llits elàstics, etc.

Algun vespre, la Tharina, l'Erik i la Carissa ens han obsequiat amb una “bray”, les típiques barbacoes que mengen (hauria de dir, que elaboren, vista la complexitat de l'àpat), a Sud Àfrica. És més un acte social, una trobada amb amics, veïns i família, que no pas només una ingesta de deliciosa carn africana. Després d'hores de foc, flama i brasa, envoltats de cerveses del país i de gran tertúlia tot sentint la brama de les onades de l'Oceà Índic, cal posar-hi la carn. Són botifarres, entrecots, hamburgueses i altres parts de vedella, porc i altres herbívors pasturadors de les sabanes, que són criats en granges, com kudús, impales, *Springbooks* i antílops diversos. Paral·lelament, es fan els entrepans i l'amanida cosa que, tradicionalment, fan les dones a la cuina mentre els homes tenen la gran “feinada” de beure cervesa mentre es forma el caliu. A mi que m'agrada cuinar no em va entusiasmar aquesta passivitat masculina, però el vespre i l'àpat foren molt agradables.

2) EL PARC NACIONAL D'ADDO. Addo Elephant Park, 7 d'agost

Després d'uns primers dies descobrint el món sud africà, i començant a entendre com funcionen aquí les coses (conduir per l'esquerra, el preu dels aliments –molt barat, per cert-, els costums de la gent d'aquí –negres i blancs-, els horaris –com els nostres-, etc.), ens hem decidit a veure alguns mamífers.

Fins ara només havíem vist algun *Bontebok* llunyà, alguna mangosta i un mico molt estilitzat i esquerp, el *Vervet Monkey*. Però tant ahir a la tarda com aquest matí, hem començat a tastar les meravelles de la gran fauna africana. Hem hagut de conduir tres hores des d'East London (sort que el cotxe que ens han deixat és una meravella!) fins a Addo Elephant Park. Però ha valgut la pena. Hi hem trobat els primers facoquers, les primeres zebres, les mangostes, els impressionants elands i, sobretot, els elefants.

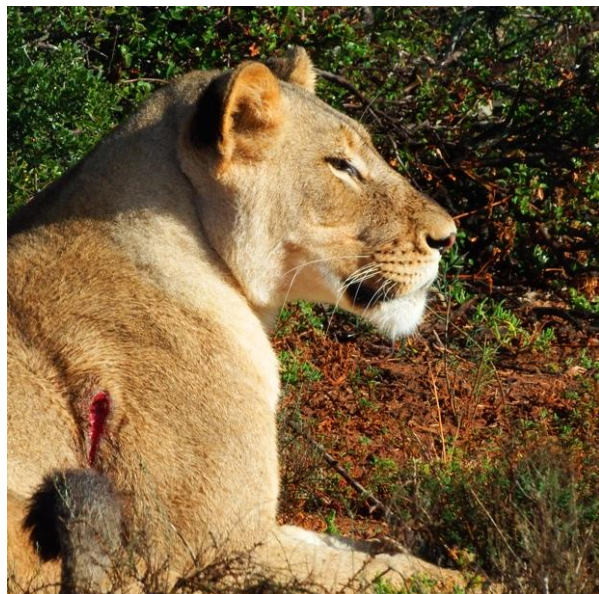

Un altre dels protagonistes del dia ha estat el secretari, un ocell increïble. És tan elegant com estrafolari, amb uns peus llarguíssims que va movent activament per esperonar serps i llangardaixos a sortir d'entre els herbassars. Té cresta, és àgil volador i expert saltador. Una parella ens ha delectat amb una de les seves danses acrobàtiques, ben a prop del cotxe.

No només això, sinó que hem viscut un dels moments més intensos que recordo mai en contacte amb la fauna, quan un búfal ha vingut corrent agressivament contra el nostre cotxe. No ho sabíem, però fugia d'una parella de lleons que, al cap d'uns segons, ens han passat a pocs metres del cotxe fins que, quina casualitat, han decidit aturar-se al nostre costat. Els primers lleons de la vida són impactats i sempre més recordaré les expressions de por, sorpresa i alhora emotivitat, d'en Ponç i en Quim davant del rei dels felins.

Un dels avantatges de Sud Àfrica respecte altres països és que hom pot anar amb el seu propi vehicle pels parcs naturals, amb l'única condició que no en pot sortir (pel risc evident dels lleons i altres bèsties). Això permet portar el ritme que cadascú vulgui, estar-se més o menys estona davant un ocell, una escena, un ramat d'ungulats o fent fotografies.

De mica en mica, xacals, fredelugues, sisons, piocs, i una desena d'antílops, anaven incrementant la nostra llista. Abans d'anar-nos-en d'Addo, volíem encara veure un dels animals que ens feia més il·lusió, la suricata, una mangosta que viu en grups i que només podíem veure durant aquesta part del viatge. Cada grup compta amb diversos sentinelles que es posen drets i vigilen els entorns. En cas de perill, emeten un fort so, com les marmotes, i tothom corre a amagar-se al seu cau. Són divertides i molt gracioses.

Alguns dels animals, com els mateixos elefants, els vèiem a distàncies extraordinàriament properes, acostumats com estan a la presència de cotxes, elements que consideren inofensius i que tota la vida han vist voltar pels seus territoris, sense interferir en res en la seva activitat.

En Quim sempre havia somniat, des que era petit, en veure el mític caracal, un linx africà molt àgil, que és capaç de capturar ocells en vol. Vàrem veure que hi havia un tancat al voltant del centre d'informació del parc on en tenien alguns en recuperació i vàrem provar sort. Un d'ells, al cap d'una estona, se'ns va acostar. És una meravella de felí.

3) LES MUNTANYES DE LESOTHO. Rhodes, 11 d'agost

A fora està nevant. Mentrestant, a la vora el foc, ens refugiem dels -7°C que tindrem aquesta nit, segons les previsions. És la pitjor onada de fred dels darrers anys, segons diuen.

Estem a tocar de la frontera amb Lesotho, al bell mig del país de Sud Àfrica, lluny del mar, prop de les muntanyes. La fauna ha canviat, com ho han fet els paisatges, els conreus, els ocells, el menjar, el clima i la temperatura. Aquí és hivern. Un hivern cru. Dura poques setmanes, però hi hem anat al pic de la fred. És una bonica sensació, veure i tocar neu a l'Àfrica.

Malgrat que és l'inici incipient de la primavera (els ametllers i pruners ja estan florint), encara la fauna no ha fet el tomb, i són moments clarament d'hivernada. Als extensos conreus, ben secs (aquí l'hivern és l'època seca) i bruns, s'hi apleguen estols enormes de vídues, aloses, titelles i piules. També hem tingut la sort de veure dues espècies difícils, el *Blue Korhan* i la grua coronada.

La incursió a Lesotho, d'unes poques hores, ha valgut la pena. Aquest país és un dels més elevats del món, amb el punt més baix situat a 1.700 metres d'alçada sobre el nivell del mar, amb una alçada mitjana propera als 2.000 i amb pics de més de 3.000 metres en tot el seu perímetre, que són justament les muntanyes que separen aquest petit reialme del gran país que l'envolta, Sud Àfrica.

A Lesotho hem visitat un museu, molt petit i precàriament mantingut, que acull nombroses petjades de dinosaure. Hem dinat al petit poble de Quning, on hem pujat una pobra dona que anava a peu i molt carregada, fins a prop de casa seva. Ella ens ha indicat el millor lloc per anar a dinar. Pel camí, hem vist alguns *Sunbirds*, un esparver africà, ibis eremites (diferent del de nord d'Àfrica) i una piula de muntanya, espècie nova del viatge (i *bimbo*), l'*African Pipit*. Tanmateix, és hivern i algun dels ocells més interessants que crieu per aquí no han arribat encara.

Avui hem fet una pista de terra de 75 kms! El front actiu que està passant aquests dies per aquí ens ha proporcionat de tot. Ventades, llampegades, nevades, calamarsades i tronades, però també moments deliciosos post-tempesta, quan l'arc de Sant Martí ha il·luminat les valls fèrtils pasturades de les muntanyes entre Lesotho, Rhodes i el muntanyam d'aquesta zona!

A Lesotho, com a mínim la part que hem visitat, la gent no viu en cases de blocs i construcció moderna com a Sud Àfrica, sinó en les tradicionals cases de fang, blocs i sostre de palla. La capital, Maseru, és ben lluny, a més de 4 hores de cotxe cap al nord-oest.

Hem acabat el periple de muntanya a Lady Grey, en un deliciós Cottage que portava un sud africà amant de les bicicletes. Allà estava tot glaçat. La nit ha estat molt freda, i les alpaques que tenen al jardí per mantenir la gespa segada, tenien el llom ben glaçat. Els ametllers, ben florits, canviaven el rosat pel blanc de la gebrà. Finalment, el matí ha estat assolellat i hem fet una bonica caminada per una vall farcida d'ocells, a més de babuïns. Hi hem vist *Tit-Babbler*, *White Eyes*, *Black Sparrowhawk*, etc.

4) CAPE TOWN. Ciutat del Cap, 14 d'agost

La Depuradora de Cape Town és un dels “hotspots” d’ocells més espectaculars que he vist mai. I de la mà d’en Christian Boix, un gran ornitòleg català i bon amic que fa més de 20 anys que viu a Cape Town, l’espectacle estava assegurat.

Efectivament, ahir a la tarda, recent aterrats a l’aeroport, en Christian ens va portar allà, on vàrem veure més 80 espècies d’ocells en unes poques hores. La llum de tarda era preciosa, i convertia els flamencs en més roses encara, els pelicans en més llunts, les 12 espècies d’ànecs que vàrem trobar, en més acolorides que mai (per cert, fer 5 “bimbos” d’ànecs en un sol dia és una cosa que mai més a la vida faré ja. N’he vist la majoria, i només em quedava completar els endèmics del sud de l’Àfrica per fer els grans ecosistemes mundials amb anàtides. Ara ja em queda només “escurar” aquí i allà...).

A més, francolíns, tristos de diferents espècies, *warblers* entre canyissars, oques, mangostes, l’*Eagle Owl* criant a terra, fredelugues, orenetes i falcions recent arribats des dels punts d’hivernada al centre d’Àfrica (moltes de les quals eren noves per a nosaltres), i fins i tot les “nostres” estimades cigonyes blanques, que van allà a passar el nostre hivern. Tot plegat, una tarda impressionant de *bimbos* i d’ocells.

Llàstima que, al fons, entre milers de gavians (*Kelp Gull*) i cigonyes, desenes de persones furgaven els budells de l'abocador, pudent i brut, a la recerca de menjar. Una trista realitat que encara no havíem presenciat al país, malgrat haver voltat molt. Els contrastos són sempre durs, i veure allò va deixar en Ponç i en Quim molt tocats per una estona. Com sempre dic, som molt afortunats, i allò n'era un exemple. Per una banda, havíem de valorar aquesta nostra condició, per altra banda, i més important encara, hem de fer el possible, en el nostre dia a dia, per acabar amb aquella pobresa, aquella injustícia que presenciaven els nostres ulls.

Aquesta depuradora és una visita obligada per tot ocellaire que vagi a Cape Town algunes hores. És de fàcil visitar, i amb una densitat d'ocells espectacular, més encara després d'una època seca com la que ha passat aquesta regió del "Western Cape", que ha tingut fins i tot restriccions d'aigua severes durant el darrer any. Tanmateix, ara que era l'hivern (època humida), havia plogut una mica a diferència de l'hivern anterior, i tot semblava tornar a una certa normalitat.

Diuen que el jardí botànic del Kirstenbosch és el més important del món. Potser és una exageració, però podria ben ser. La flora del Cap forma un bioma per si sola. Moltíssims endemismes la converteixen en única al món.

La singularitat, l'adaptació al peculiar clima, els centenars d'espècies de brucs, proteas, aloes, arbustsicolors i alhora el bon estat de conservació d'aquest museu a l'aire lliure, d'aquest veritable parc natural de diferents hectàrees, són l'altre lloc de visita obligada durant la nostra estada a Cape Town. I de la mà d'en Christian, que ens anava descrivint cada planta, cada flor, cada adaptació, enmig d'una desfilada d'olors d'aromàtiques i sota un concert de cants de passeriformes, és una experiència inoblidable. Fins i tot ens ha ensenyat un niu de duc que cria en una cistella per a plantes enfiladisses, i que estava covant.

I això enmig de molts ocells, com *canaries*, *sunbirds*, tórtors i, especialment, els *Sugarbirds*, una mena de grans colibrís, endèmics del Cap, que s'han adaptat perfectament a les enormes flors que creixen en diversos moments de l'any a aquesta zona. Els vàrem veure, contemplar i gaudir.

Em va emocionar observar i tocar, un exemplar de "cícada", una planta d'una espècie que, al món, ja només en queda un sol individu! Som així de cretins, els humans. Les vàrem talar totes fins que algun dia algú va pensar que potser el darrer individu podria ser indultat. Tanmateix, són arbres dioics, i no s'ha trobat encara cap mascle que la pugui fecundar. Algun dia, amb la seva mort, direm adéu a una altra espècie...

El jardí botànic està situat sota la mítica Table Mountain, un massís de 1.000 metres d'alçada, que corona tota la ciutat del Cap. És probablement l'únic lloc d'interès que no hem pogut visitar, per falta de temps (demà ja marxem de bon matí cap a buscar taurons i cap al parc de West Coast). Ho haurem de deixar per la propera vegada.

5) EL CAP DE BONA ESPERANÇA, PINGÜINS I TAURONS. Agulhas, 15 d'agost

Som a Agulhas, el cap més meridional del continent africà. Ahir vam anar al Cap de Bona Esperança, un indret tan mític com espectacular. A més d'aquest paisatge que sembla un Cap de Creus gegant i encara més imponent, gran colònies de milers de corbs marins (de cinc espècies, quatre de les quals són noves per a nosaltres), hi trobem ocells com el *Cape Grassbird*, l'*Orange-breasted Sunbird*, el *Cape Siskin* i altres "bimbos" que ens va ensenyar en Christian, tot parant l'orella entre els arbusts, brolles i hàbitats absolutament propis dels rocams i màquies mediterrànies.

Sembla que no pugui ser, tan lluny de casa i amb un paisatge tan similar. Però un cop ens apropàvem a identificar aquelles "presumptes" estepes, garrics o argelagues, vèiem que res tenien en comú, tret d'algun bruc. Som al domini del "Fynbos", un ecosistema per si sol, un paisatge tan genuí com secularment adaptat a foc, vent, hiverns suaus i plujosos, estius càlids i secs.

Salvant les distàncies i dimensions, sí que em recordà el meu estimat Cap de Creus. Arbres *blincats* pel vent, rocams arreu, vegetació molt escassa i singular, corbs marins criant, aridesa, mar, penya-segats, fars i miradors, extrems del territori...

Un Cap de Creus gegant, mític, que ha presenciat milers d'heroïcitats entre mariners, des de temps medievals, fins a èpoques modernes, mirant de vèncer els udoladors i temuts mars del Sud. Al mar, enmig d'unes onades esfereïdores, hi veiem el *Southern Giant Petrel*, el *Chinned Petrel*, garses de mar negres, mascarells, xatrac i gavines.

L'accés al parc és per una sinuosa carretera excavada durant molts anys per presoners. Avui en dia és una atracció turística per a tothom que vol anar a aquest punt tan meridional. Pel camí, revolts, colls, platges i rocams deixen entreveure un paisatge esplèndid que sobresurt dels istmes i petites penínsules rocalloses. Allà hi fa sempre vent. I ara, a ple hivern austral, també hi feia fred.

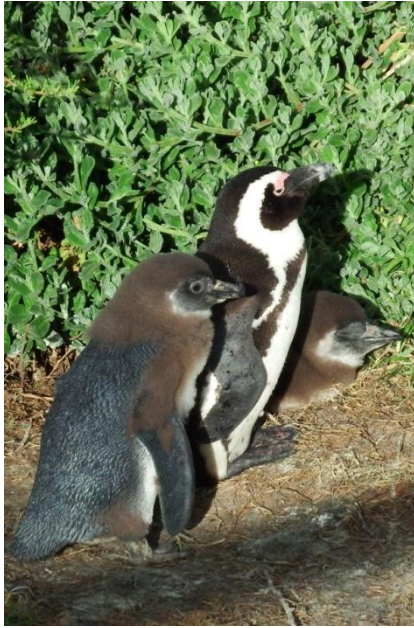

També anàvem veient algunes zebres, dragons, plantes carnívores, foques a les illes i babuins juganers. A l'extrem sud, un far que penja dels penya-segats, juntament a una menuda capella, són els únics rastres d'una costa feréstega i aspre.

Ara bé, allò que més ens va agradar del Cap de Bona Esperança, a més del romanticisme del que suposa ser en un lloc tan mític com històric, fou veure i contemplar els pingüins. La Mercè i jo havíem vist pingüins l'any abans de néixer en Ponç, quan (com diem sempre en broma), ens vàrem haver de casar per anar a l'Antàrtida. I ens vàrem prometre que algun dia, amb els nostres futurs fills, els aniríem a veure. No ha calgut anar tant al sud per fer-ho. L'any passat a Austràlia ens va fallar el *Blue Penguin*, però aquest any el *Jackass Penguin* (que rep aquest nom pels brams que fa, semblants als d'un burro), ens ha ofert unes imatges tan entranyables com gracioses. Que bonics que són els pingüins!

Acompanyant els pingüins, torlits, *Hyrax* (curiosament l'animal més proper a l'elefant, a nivell genètic i evolutiu), garses de mar negres, i moltes altres espècies, van completar el capvespre màgic d'ahir, després d'un dia intens que havíem iniciat al Kirstenbosch, després al Cap de Bona Esperança, encara tard encara vam tenir temps de veure el mític "Cape Rockjumper" i que vàrem concloure entre ocells no voladors.

I avui hem viscut un altre dia inoblidable. El dia tenia un nom, i era el de tauró blanc. Ens hem llevat a les tres de la matinada, per conduir gairebé tres hores cap a l'est. Ara sí, cap a l'extrem més meridional del continent africà, el Cap Agulhas, batejat amb aquest nom portuguès pels grans mariners que, en temps medievals, divagaren per aquestes costes, el més conegut dels qual fou Vasco da Gama.

Un dop a Cap Agulhas, i després d'esmorzar i vestir-nos apropiadament, amb una fred que pelava (12 graus a fora la temperatura de l'aire, 12 graus la temperatura de l'aigua), ens hem embarcat tot saltant unes onades que feien basarda. Encara no entenc com no ha caigut ningú per la borda. Ni com s'ho ha fet la gent per no marejar-se. El fet és que hem arribat al lloc i hem estat dues hores esperant el coi de tauró. Mentrestant, petrells gegants, altres petrells i mascarells del Cap, i fins i tot una impressionant manta, han vingut atrets pel "chum" (una mena de fastigosa barreja de vísceres, suc i altres restes de peix, com més pudents millor) que els mariners tiraven per la popa per atraure l'olfacte agut del tauró blanc.

I sí, al cap d'unes hores, quan la fred i el mareig ens començaven a vèncer, ha aparegut el rei dels mars, un tauró blanc de més de 3 metres i mig, voltant la barca una i altra vegada. Ens han ofert posar-nos dins les gàbies que estan ancorades a estribord del vaixell, però entre la fred, el mareig, la incomoditat i la realitat (es veu mil vegades millor des del vaixell estant que cabussant-se un segon en aigües força tèrboles), hem preferit gaudir-lo i filmar-lo des del vaixell. Un espectacle únic, increïble...

6) L'ESPECTACLE DE LA FLORACIÓ. West Coast National Park. 16 d'agost

Una vegada més, hem tingut molta sort. Hem enganxat la millor setmana de l'any per veure la floració, i l'espectacle és una absoluta meravella. Sembla impossible que sigui fruit de la pròpia "mare Natura", aquesta explosió de colors, composta per milions de flors de coloraines. Vàrem escollir venir a aquesta època per aquesta raó, entre d'altres, però no ens imaginàvem una cosa així de lluent i esclatant.

A més, es distribueixen de forma capriciosa, dibuixant tapissos blancs, roses, vermells, daurats, carbasses, violetes... per totes les grans planes del West Coast National Park. La Mercè i en Christian no donen l'abast fent mil i una fotos des d'angles diferents.

En Ponç i en Quim, amb el meu mòbil, agafen imatges de primer pla i, de tant en tant, s'estiren als prats, envoltats de flors de colors. Enmig de tapissosicolorits, hi veiem zebres de muntanya, una espècie en perill d'extinció que només es pot trobar a aquesta zona de Sud Àfrica.

Complementant les catifes de crisantems, alguns conreus a la zona de les planes d'Agulhas (molt més a l'est, però de camí cap a West Coast tot venint de l'est de Cape Town), també estaven florits, entre camps de colza, de pastura i de diferents plantes labiades.

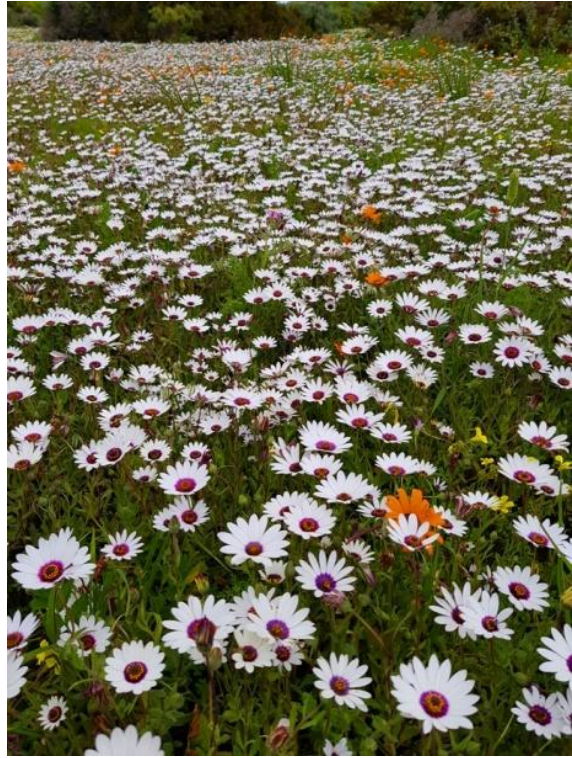
Allà hi vàrem veure moltes grues i alguns sisons, a més d'espècies endèmiques d'alàudids com l'*Agulhas Long-billed Lark* o la *Large-billed Lark*, entre d'altres. Les extensions de conreus de la zona interior del Western Cape són enormes, i als llocs on no s'hi produeix vi (tan freqüent com famós a aquesta zona), són una meravella per als ocells d'espais oberts.

A West Coast National Park (on entrem amb la Wild Card, que ens permet anar a tots els parcs del país per 300€ tots quatre i els dies que vulguem durant un any sencer), també veiem elands -uns antílops enormes!-, estruços, més babuins àgils i d'aspecte humà, i alguns ocells nous (*Black Harrier*, *Penduline-Tit*, *White Fronted Plover*, *Blue Crane*, *Southern Black Korhaan*, més alàudids endèmics, etc.). Creuant els camins, anem topant amb nombroses tortugues de terra (com grans "tortugues de l'Albera") que troben a aquesta època tota la verdor que volen a les planes florides.

Ens hem passat quatre hores envoltats de flors. I, mentrestant, hem anat fent *bimbos* d'ocells, i alguns mamífers. West Coast és un lloc fantàstic, amb molts itineraris, aguait, *board walks* entre salicòrnies i aiguamolls, i amb una gran diversitat d'ocells d'hàbitats molt diversos; combina aiguamolls, planes, *fynbos*, rocams i, a aquesta època de l'any, extenses praderies i estepes acolorides.

A més, veiem la primera girafa; encara que molt llunyana, a en Ponç li fa tanta il·lusió que ho celebra amb entusiasme. És un cap capvespre meravellós, a l'inici d'una zona nova per a nosaltres, a cavall del *Karoo*, dels tapissos florits, de les grans planes agrícoles de l'interior del país. I hi som al millor moment de l'any, quan no és sec, no hi fa calor i, sobretot, tot pren vida i les flors ornamenten els paisatges.

A primera hora del matí, després de passar la nit a tocar del parc (i havent fet un bon sopar de peix –el clàssic *fish and chips*–) en Christian i jo fem una escapada ràpida a buscar un parell d'espècies complicades de trobar a altres llocs, la *Cape Long-billed Lark* i el *Sickle-winged Chat*. Tenim sort i els veiem molt bé, i molt actius, juntament a una mallerenga, la *Grey Tit*, que viu enmig del *fynbos*, sense cap arbre a quilòmetres de distància. En Christian m'explica que és una espècie amb un índex de predació tan elevat, que fa diverses pollades de pocs ous cadascuna, enlloc d'una de sola amb una desena d'ous. Ben curiós!

A poc a poc anem deixant enrere les planes verdes i acolorides, per dirigir-nos cap a les estepes semidesèrtiques que visitarem demà, el *Karoo*, a la recerca d'un bon grapat d'ocells endèmics d'aquests paisatges tan especials com genuïns.

7) EL KAROO. Cedenberg, 18 d'agost

Ara mateix, al cel, milions d'estels i alguns planetes, il·luminen tènueament la nostra nit, la nit del desert. No se sent res. Ni el vent. Fa molta fred. M'apropo al foc que han encès en Christian i els únics humans que, a més de nosaltres, ens acompanyen en aquest racó de món allunyat de qualsevol poble o ciutat. No hi ha llum. No hi ha corrent. Només quatre espelmes, i el potent foc que aviat seran brases per sopar carn de kudú i vedella de pastura, ens mostren alguna espurna. En Christian treu el "cata" i contemplem la lluna, que encara no és plena. Aquí la lluna no és mentidera, i la seva "C" ens indica que, efectivament, està creixent. Però encara és menuda, allargassada.

Hem arribat aquí de nits, després de tota una tarda al cotxe, venint des del parc de West Coast. I hem arribat a un lloc nou, sorprenent. No sabem com serà, ni què veurem demà en despertar-nos en aquest "port que els nostres ulls ignoraven", com deia el poeta Kavafis.

I el que veiem, en obrir els ulls, és una meravella. Un paisatge extens, enorme, inacabable. Erm, sec, bru, immens. Dels que m'encanten. "Perquè m'agraden tant els deserts?" -sovint em pregunto... Jo crec que la principal raó és per l'inabastable límit que tenen, per la duresa de la vida que s'hi obre pas, per la poca petjada de l'home.

Sigui el que sigui, és un lloc fantàstic, la zona del Karoo, situada amb prou feines a tres-cents quilòmetres al nord de Cape Town. Però, això sí, hi impera un clima absolutament continental, sever. Una fred terrible congela les nits. Una brisa freda regna als matins, i un sol d'hivern agradable fa més plàcids els migdies.

Els *bimbos* endèmics del Karoo van caient de mica en mica, com la *Karoo Eremomela*, el difícil *Red-eared Warbler*, el *Karoo Prinia*, el *Lark-like Bunting*, el *Livingstone Flycatcher*, el *Karoo Khoraan*, la *Namaqua Sandgrouse*, i un bon regitzell d'alàudids, com la *Clapper Lark* o la *Spike-heeled Lark*, entre d'altres. També els *Chats* (de quatre espècies diferents), són els protagonistes d'aquests ecosistemes tan mancats d'aigua, de sòl fèrtil i de vegetació. De tant en tant, algun *Springbok* o algun *Klipspringer* surten d'entre els rocams, com també alguna aloe florida entre la seca brolla. Altres no han tingut tanta sort i en trobem el seu esquelet al bell mig del desert. En Ponç se n'emporta el crani per guardar-lo a l'habitació, diu.

Prop de les cabanes on ens estem, hi ha unes pintures rupestres molt antigues i hem fet una excursió matinal, a trenc d'alba, per anar-les a mirar. Ens ha costat trobar-les, però finalment hem vist les figures de girafes, siluetes femenines, antílops... Un patrimoni oblidat, al mig del no-res que vés a saber quin dia algú espoliarà...

8) ELS BAOBABS DE MOÇAMBIC. Limpopo National Park, 20 d'agost

El vol que ens ha portat des de Cape Town, a primera hora del matí, fins a Phalaborwa, ja al parc del Kruger, ha estat molt divertit. Era una petita avioneta, per a 19 persones, d'hèlix. Comparat amb el monstre alat, el "gegant dels aires" amb el que hem volat des de Qatar fins a Sud Àfrica, semblava una closca de nou sobrevolant els núvols...

L'entrada a Moçambic ha estat complicada. Ens feia il·lusió passar un dia en aquest país i, al final, hi hem passat poques hores. El fet és que a la frontera, els policies d'aquest estat (de parla portuguesa), ens deien que el visat d'entrada era de 75 dòlars per cap. No és així, en realitat, i el que volien és que els paguéssim alguna cosa per poder-nos deixar passar. No sé si s'ho van embutxacar ells o no, però al final vàrem passar per 20 dòlars tots quatre, i algun rand que teníem a la butxaca; amb la condició que tornéssim a una hora determinada.

I fou allà on ens va passar una cosa que mai abans hagués pogut imaginar que em trobaria: vàrem entrar al país amb el cotxe de lloguer (amb volant a la dreta, perquè a Sud Àfrica es condueix per l'esquerra), i no sabíem per on havíem de conduir! De fet, ens vàrem creuar amb un parell de cotxes, però la pista estava en tan mal estat, que tots dos ens dedicàvem a esquivar els forats, de manera que un ens va passar per la nostra dreta i l'altre per la nostra esquerra. Encara avui en dia no sé per quina banda condueixen a Moçambic!

És un país pobre, amb cases de fang i palla, i amb gent molt humil. Una gran diferència amb Sud Àfrica, que vàrem veure just al creuar la frontera. El paisatge, però, era molt bonic, perquè grans baobabs coronen els pobles. És època seca i no es veia aigua enlloc. El sòl estava esbardellat, esqueixat, i tot era aspre.

Aquell mateix vespre, tornem a Pafuri, ja dins el Kruger, i fem un *Night Drive* a Punda Maria, el camp on estem allotjats en un bungalow. Fa fred, i estem esgotats, però busquem amb molta intensitat. En Ponç i en Quim ja són experts “foquejadors” amb els focus de gran potència. Que diferent de les moltes hores que hem fet d’”spotlightening” a casa nostra. La vida nocturna és espectacular, a les sabanes africanes. Veiem moltes girafes, llebres, *Springhares*, impales, zebres, elefants, genetes, hienes, un xacal...

9) KRUGER NATIONAL PARK. Pretoriuskop, 24 d'agost

L'any 1994, ara en fa 28 (com passen els anys!), vaig anar a Kènia , amb en Toni i en Deli. Va ser una experiència inoblidable. Feia primer curs de biologia, i estava complint un somni. Hi vàrem veure més 400 espècies d'ocells (més que les que havia vist en tota la vida) i 35 de mamífers.

I ara, gairebé 30 anys després, complia un nou somni; veure la gran fauna del continent africà amb els meus fills i amb la Mercè. I, què voleu que us digui... no sé quina de les dues experiències és millor, si la d'un apassionat naturalista veient per primer cop a la vida un elefant rebufant la pols del Serengeti, o la dels ulls impressionats d'uns nens de 8 i 11 anys davant un guepard peixant els seus cadells amb un impala recent caçat. En tot cas, sóc molt afortunat de poder-ho haver viscut, en dos moments tan diferents, en llocs complementaris i en companyia també ben diferent, i totes dues molt apassionades.

El Park Kruger és immens. Això vol dir que fa prop de 500 quilòmetres de llarg (i un centenar d'ample) i, per tant, que transcorre per ecosistemes molt diferents. Hem estat seguint en tot moment els consells del nostre "naturalista africà de capçalera", en Christian Boix, que hi ha estat desenes de vegades i es coneix el parc pam a pam.

En Christian ens va recomanar començar pel nord. Un cop arribats a Phalaborwa (l'aeroport més septentrional per accedir al parc), ens va recomanar anar fins al camp de Punda Maria, passant per l'exterior del parc, i no pas per dins, que és molt més lent i el primer dia calia arribar a l'hora, abans no tanquessin la "gate" (ho tenen sagrat; si no arribes abans de la posta de sol, les multes són molt severes).

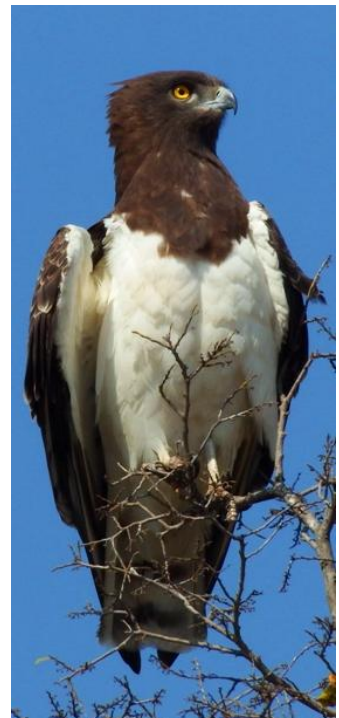
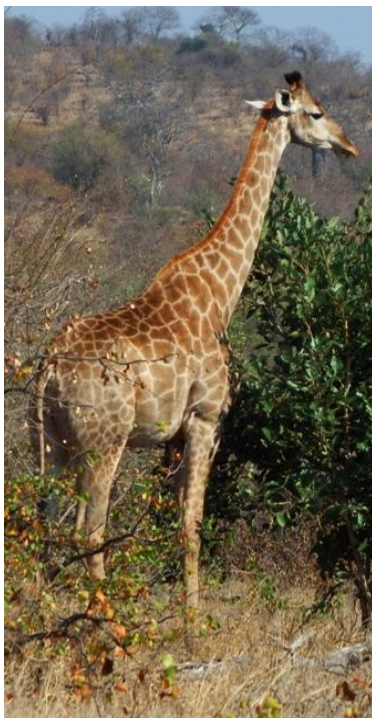
El nord de Kruger (especialment el sector de Punda Maria i Pafuri –fronterer amb Moçambic i amb Zimbabwe-), és molt bo per ocells. Hi ha moltes espècies que al sud són inexistents o molt més escasses. Tanmateix, per gran fauna és, teòricament, molt menys bo. I dic això del "teòricament" perquè en realitat el que suposa anar al nord és veure molta menys gent. I, com menys gent, més persones que en parlin, com és evident. La veritat és que aquí, menys el rinoceront i el guepard, vàrem veure tot el que podíem veure-hi, pràcticament. Fins i tot un lleopard, un dels moments màgics del viatge.

Tot això envoltats de desenes d'ocells nous, paisatges més forestals que els de l'habitual sabana africana i, sobretot, solitud i tranquil·litat, que s'agraeix molt. Poder gaudir de búfals, hipopòtams, elefants, girafes, zebres i moltíssims antílops i altres herbívors, sense companyia de cap altre cotxe és quelcom que cal valorar molt, en un viatge d'aquestes característiques.

A Pafuri hi vàrem estar un dia sencer, mentre que el lloc per dormir en aquest sector nord del parc ha estat el camp de Punda Maria; un camp petit, agradable, molt tranquil i familiar. Érem pocs. I els pocs que érem gaudíem, cada vespre, de les concentracions d'elefants, nyales, búfals i centenars de gangues, que venien a beure aigua a la bassa que quedava just darrera del tancat exterior del camp.

A les nits, enganyapastors, gamarussos africans i el xot africà, no paraven de cantar. De dies (i als capvespres tot fent barbacoes), els micos “Vervet Monkey” ens volien pispar el menjar. Cadascun dels dos matins a Punda Maria vaig fer una volta a trenc d'alba pel perímetre del parc, amb obsequis ornitològics espectaculars de *Sunbirds*, *Flycatchers*, *Francolins*, *Guinefowls*, *Woodpeckers*, *Barbets*, *Pitylias* i un llarg etcètera. L'aigua de la piscina (freda però agradable en dies de calor), també atreia ocells a ple migdia, i alguns bimbos varen “caure” mentre ens banyàvem amb en Quim i en Ponç.

L'observació del lleopard, arribant a Pafuri el matí de fa tres dies va ser quelcom extraordinari. El vàrem veure al bell mig del camí, caminant amb pas ferm i decidit. Ens hi vàrem anar acostant i va baixar en direcció a un torrent sec. De sobte es va aturar. Es va asseure en la posició característica dels felins i va contemplar, en silenci, uns impales que restaven astorats. Al cap de poc, ens va creuar per davant mateix del cotxe, gronxant la seva llarga cua, com un ventall que dansa al vent. Un espectacle. Quina meravella d'animal. No l'havia vist el 1994 a Kènia i Tanzània, però l'he vist ara amb els meus estimats Ponç, Quim i Mercè.

La Mercè va poder fer un vídeo amb el mòbil, i en Ponç el va poder filmar amb la càmera. Va ser un somni fet realitat, veure el mític lleopard. I d'aquella manera, fent una exhibició tan propera, com si no existíssim. Com si el nostre vehicle fos un mer arbust enmig de la sabana. Els nens varen quedar sorpresos. Encara els sento cridant "un lleopard!". Quina il·lusió!

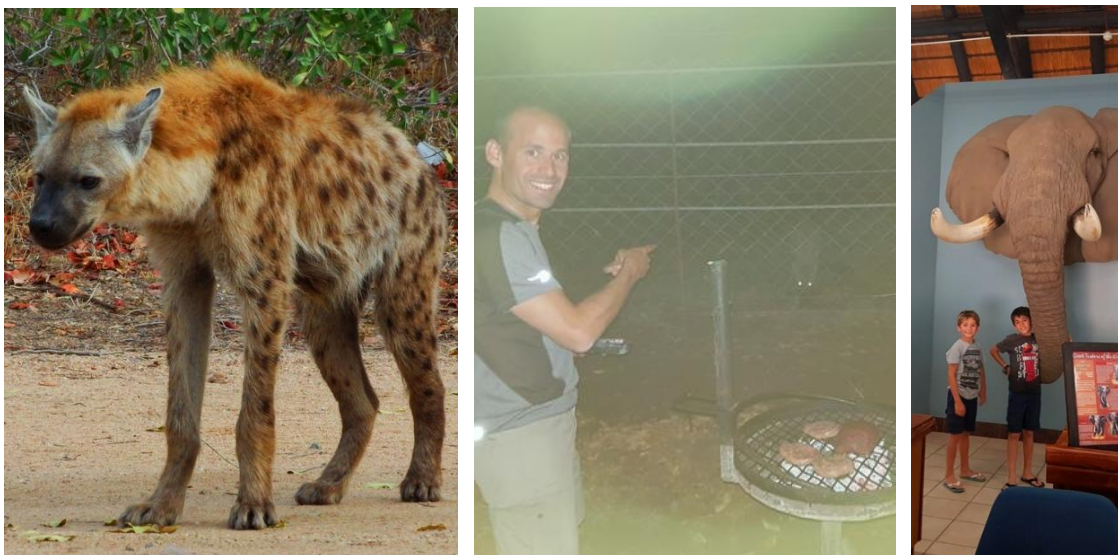
A mesura que hem anat baixat cap al sud, el paisatge s'obre una mica. Els gaigs blaus africans tan acolorits, es tornen més abundants, i alguns ocells de planes, com el *Kori Bustard* o el *Southern Ground Hornbill*, a més dels sempre imponents estruços, comencen a ser més protagonistes. I, sí que és cert, la densitat de gran fauna es fa més i més important (no pas la diversitat), a mesura que anem cap al sud i, sobretot, quan ens acostem a zones humides.

Més al sud de Punda Maria hi trobem Shingwedzi, una aturada forçada per estirar les cames (en tot el parc no es pot sortir del cotxe, pel perill dels lleons!). I encara més al sud, a mesura que apareixen grans mamífers que encara no havíem vist (o de forma molt escassa) com el nyu o el *Waterbuck*, arribem a Letaba. Mentre anàvem baixant (sempre a menys de 50 kms/h, i complint-ho en tot moment, que hi ha controls de radar molt exigents!), no deixàvem de buscar i buscar. Sabíem que era zona de guepards, però aquest altre mític animal se'ns resistia.

A Letaba sí que ens trobàrem amb un camp immens, on hi conviuen ocellaires, gent fent safari de forma seriosa i apassionada, i alguns dels primers “paquets de turistes d’un dia”; també hi ha una bona piscina, un supermercat i fins i tot un museu molt interessant sobre el món dels elefants. Hi vàrem passar dues nits.

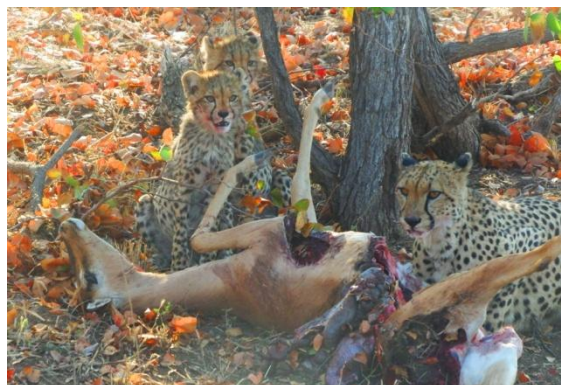

Aquella primera nit vàrem decidir fer una barbacoa. Enlloc d'estar-nos en un bungalow, com els dos dies de Punda Maria, ens vàrem allotjar en una tenda de campanya prou digna, espaiosa, neta i ben situada, perquè limitava amb el tancat perimetral. Ja de nits, i tot fent les hamburgueses de kudú, vàrem sentir una fressa a dos metres nostres. A l'enfocar amb la lot, la sorpresa va ser majúscula. Dues hienes de gran mida ensumaven el nostre sopar. Sort de la tanca, que ens donava seguretat (Kruger és com un zoo, però al revés, amb els animals lliures a fora i els humans tancats a dins!). Unes bèsties així, a tan pocs metres, no fan gaire gràcia, si no fos pel tancat. Una vegada més, el Kruger ens deparava sorpresa a cada moment.

El guepard no apareixia, malgrat fer llargues recerques i buscant des de llocs elevats a les grans extensions obertes que vèiem. No teníem sort, però teníem esperances. I va ser la tarda del segon dia a Letaba quan, refent el tram de bon hàbitat que havíem vist al matí, vàrem topar amb el que probablement va ser el millor espectacle del viatge.

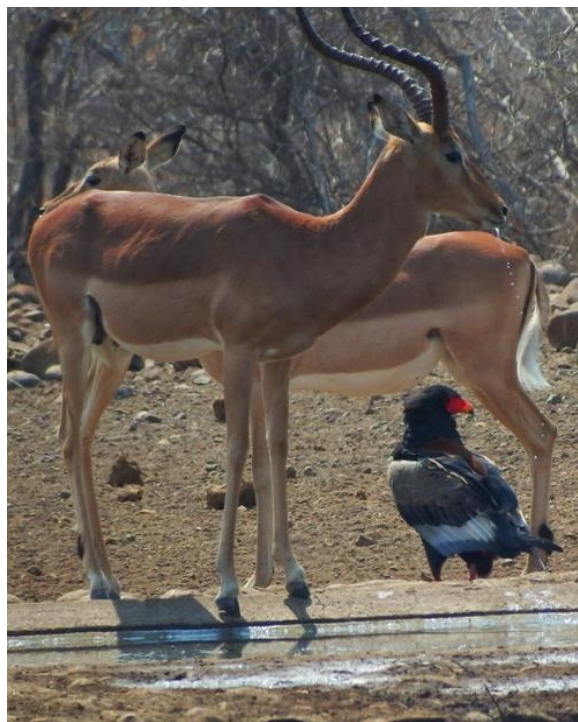
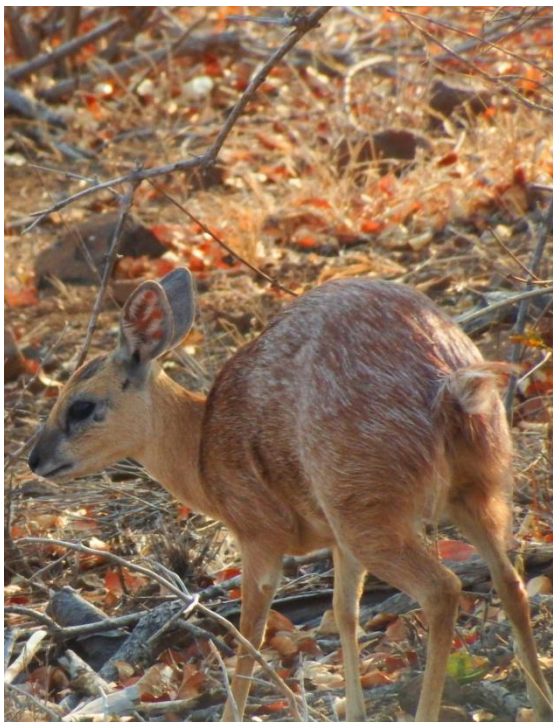

Sí, una femella de guepard, de mític *Cheetah*, estava al marge de la carretera, a 4 metres del nostre vehicle, devorant un impala recent caçat, acompanyat dels seus quatre cadells. No ens ho podíem creure. Allò que vèiem era com un reportatge dels grans documentals. I ho teníem allà, al nostre davant. Menjaven, devoraven. Reposaven, badallaven. Va ser màgic contemplar-los durant tanta estona. Un espectacle únic. Allò sol mereixia un viatge sencer a l'Àfrica. Com és evident, hi vàrem estar fins que es ponia el sol, quan vàrem haver de posar la directa per arribar a l'hora al campament, abans no fosquegés i ens tanquessin la porta.

Més al sud de Letaba s'hi obren paisatges més extensos, amb algunes zones obertes, com a Olifants, on val la pena fer una aturada matinal a fer el cafè o un bon esmorzar, de camí cap al sud; el següent destí era Satara.

Als entorns del riu Olifants vàrem fer una de les aturades més maques; sols, enmig d'un passallís, i veient elefants banyant-se, duikers, impales en grans ramats als abeuradors, i fins i tot un *bateleur* (quin rapinyaire tan curiós, sense cua!). També molts ocells, tant els aquàtics com els terrestres que volien beure aigua, es deixaven observar i fotografiar de ben a prop; jacanes, *Black crakes*, marabús, fredelugues, corriols, martinets, agrons (entre ells l'immens *Goliath*), bec-planers, oques egípcies, blauets de diferents espècies, etc. Un festival ornitològic.

A cada campament on ens estàvem i a cada zona tancada (poques però interessants) on ens podíem aturar amb seguretat i sense patir per la fauna salvatge, miràvem sempre els plafons amb la informació dels “recents sightings”, sempre amatents a possibles pistes d’on trobar els preuats lleons, guepards, licaons (l’únic objectiu relativament “possible” que ens va fallar), rinoceronts, etc.

Ara ja només ens faltava, dels grans objectius del viatge, el rinoceront. Allà va començar l’obsessió, que va durar dos dies, tot buscant de forma maltalissa aquest animal enorme, tan amenaçat. Pel que sembla, d’aquest parc en surten, caçats il·legalment encara avui en dia, més de 1.000 rinoceronts cada any. Com és evident –i com ens deia en Christian- això són els “poachers” (caçadors furtius), però amb connivència dels governants, que en treuen de sotamà alguna comissió. Això fa, segons molts científics, que potser d’aquí a uns anys els rinoceronts estiguin tècnicament extingits en estat salvatge.

El rinoceront no apareixia, però sí que ho feien els lleons (tant de dies, com també de nits en el *Night Drive* que vàrem fer a Satara). I també va aparèixer una altra sorpresa que, personalment, tenia com un dels objectius del viatge. Un animal que tota la vida havia desitjat veure, l'antílop sabre. I fou en Quim, a una distància increïble, sense binocles i fins i tot identificant l'espècie, qui els va trobar. N'hi havia dos. Encara no em puc creure que els hagués pogut veure (i identificar!) a gairebé l'altra banda del riu, entre la vegetació i a més de mig quilòmetre. Els nens tenen una vista prodigiosa.

I no ha estat fins avui que hem tingut el premi final. Una vegada més, hem estat de sort. Ha estat al darrer moment, sí. I hem patit molt per trobar-los, sí. Però els hem vist. I ens hem emocionat. Ens hem quedat sense paraules en veure aquelles dues bèsties enormes al nostre davant, pasturant tranquil·lament. Alienes als problemes que pateix la seva espècie per aquesta dèria malaltissa sobre els suposats poders, vigors i aptituds que proporciona la seva banya en pols. Que trist, tot plegat.

Les darreres hores a Kruger les hem passat gaudint dels voltants de Pretoriuskop, el camp més proper a l'entrada que hem utilitzat per dir adéu a aquests dies d'ensomni entre fauna africana. En Quim ha conduït una bona estona, i encara hem pogut veure algunes darreres zebres, girafes, xacals i, sorprenentment, un petit ramat d'antílops sabre.

10) LA INCURSIÓ A SWAZILÀNDIA. Ngonini, 25 d'agost

De la mateixa manera que vàrem fer a Moçambic o a Lesotho, ens feia gràcia entrar a un altre país (un altre *bimbo* per la particular "col·lecció de països" que fa la Mercè). I així és com avui hem entrat a aquest país de nom tan estrambòtic com desconegut.

Hi hem estat algunes poques hores, només. Però ha estat suficient com per corroborar el mateix que vàrem veure als altres països veïns de Sud Àfrica; són més pobres, més precaris i menys ben conservats, en general.

Swazilàndia, quin país més curiós... Encara tenen un rei, però no com els nostres (que no són més que vividors “moderns”), sinó d'aspecte tribal. Encara surt amb llances, fletxes i vestits tradicionals, a moltes fotos penjades arreu del país, com també a les monedes. I he llegit, també, que és un dels països del món amb més SIDA, més del 30% de la població. Potser per això, al passar la frontera hi havia dispensadors de preservatius gratuïts per tot arreu.

Hem vist alguns ocells interessants, malgrat les poques voltes que hem per aquest país; algun *barbet*, algun picot, i fruits d'aquells que tenen llavors tan curioses i interessants. També vàrem aprofitar per visitar una perruqueria, on una pacient dona s'estava trenant els llarguíssims cabells negres com el carbó. Gent molt simpàtica en un país molt desconegut.

11) LES CASCADES VICTÒRIA, ENTRE ZÀMBIA I ZIMBABWE, Livingstone, 25 d'agost

Mai abans a la vida havia vist cap de les grans cascades del món. Si pel que fa a la fauna africana es parla arreu dels “Big Five”, sobre les cascades sempre es parla de les “tres grosses”, Niàgara, Iguaçú i Victòria. I, la veritat, és que he quedat molt impressionat. No pas només de la visita “per terra”, sinó especialment del vol comercial que, insòlitàment, s’ha comportat com una avioneta turística. La veritat és que era un avió petit. I que tots els allà presents (19 persones) érem turistes que fèiem el trajecte Kruger-Livingstone. Però d’aquí a fer danses i giragonses, acrobàcies i piruetes a l’aire, per sobre mateix de les mítiques Victoria Falls, no ho hagués imaginat mai. I m’han encantat. És un espectacle increïble. Em costa imaginar la cara que hi devia posar un explorador anglès del segle XIX, quan descobria paratges de sabanes i seguia grans rius com el Zambezi, i va topar amb un escenari així. Potser per això va quedar paralitzat i, en honor seu, es va batejar la ciutat on avui hem aterrat, a Zàmbia, amb el seu nom, Livingstone.

La vida a Zàmbia és encara més “africana” (desenfadada, informal, precària...) que a Sud Àfrica. Estem allotjats en un petit apartament al mig de la ciutat. Ens han recomanat no moure’ns gaire d’aquí, però hem anat a sopar fora. I ho hem fet ben tranquils, passejant per una ciutat fosca, sense enllumenat en la major part dels carrers.

Això sí, de dies, la llum és extraordinària. Es nota que estem més al nord, més a prop de l'Equador. I hi fa calor, de dies. Al cel, ni un núvol. És l'època seca, i es fa evident. El riu Zambezi, aquest mític riu de pel·lícules antigues com “la reina d'Àfrica” o “Les mines del Rei Salomó”, porta menys aigua que durant el nostre hivern. I això, que a priori podria semblar un problema per visitar les cascades, és una sort; pel que diuen, quan plou molt i el riu va ple, és tanta la boira i partícules d'aigua que aixeca el salt de les cascades, que amb prou feines es veu res més que un gran núvol d'aigua plovent del cel.

Després d'un passeig amb barca per la part alta (costat zambià), durant la posta de sol (i amb lluna plena), les hem visitat per terra; primer des de Zàmbia, on hem caminat fins a peu de riu per un camí estret (i on hem estat buscant insistentment el *Livingstone Touraco*, que al final en Ponç ha localitzat i l'hem pogut gaudir) i més tard per Zimbabwe, no sense haver fet una hora de cua a la frontera, amb tota la paperassa, tràmits i pagaments corresponents.

Això sí, ens ha encantat creuat la frontera a peu, per un pont tan antic com romàntic, tan vell com precari. Des del punt central del pont, amb el riu a sota, hem vist de nou el salt d'aigua, que separa els dos països. A la banda de Zimbabwe es pot fer un recorregut més llarg i la imatge potser és lleugerament més espectacular. En tot cas, és molt impactant. La fressa, l'aire ple d'aigua, l'arc de Sant Martí, l'alçada, l'impacte de milions de litres caient a cada segon, etc.

També hem aprofitat per fer una mica de *birding*, en un lloc tan diferent d'hàbitat, i tan més a nord. Al riu, moltíssims ardeids, alguns d'ells nou (*Rufous-bellied Heron*, per exemple) i el *Hammerkop*, del qual fins i tot hem vist una còpula. També he fet un altre *bimbo* que em feia molta il·lusió, l'*African Skimmer*. I a la depuradora, com que és època seca, la concentració d'ocells (i de mosquits i de pudor), era impressionant. Un *Dickinson's Kestrel* ens ha donat la benvinguda, i també molts ràl·lids, ardeids, anhingas, jacanes, etc.

I hem culminat aquesta escapada amb una nit en un fantàstic hotelet fet de barraques de pedra, enmig del no-res, on per accedir-hi cal fer molts quilòmetres per una pista de terra en males condicions. Es diu "Taita Falcon Lodge" (en honor al falcó que suposadament cria a la zona, tot i que no l'hem vist). Malgrat el nom de "Lodge", no és cap hotel de cinc estrelles, sinó més aviat una aventura al mig de Zàmbia; però confortable, bonic, agradable. Un cop allà, sobre el riu, fent una cervesa en la immensitat d'uns penya-segats, hem gaudit d'aquest darrer dia africà, que coincideix amb l'aniversari d'en Quim. En fa 9. I sempre més recordarà com ho ha celebrat, amb un pastís d'aniversari en un enorme espadat sobre aigües del Zambezi.

12) CHOBE, A BOSTWANA, 26 d'agost

Chobe és un parc mític, del que havia sentit parlar tantes vegades a la vida. I Botswana, malgrat les expedicions del monarca que hi caçava elefants, un país de referència per als safaris de natura.

Només hem tingut un dia, però des de Livingstone estant, no podíem deixar perdre l'ocasió d'anar-hi i gaudir-ne. Novament un pas fronterer, aquesta vegada més original encara que els anteriors; amb barca. I justament a l'únic punt del món on quatre països comparteixen frontera al mateix lloc exacte (Botswana, Zimbabwe, Zàmbia i Namíbia).

Un cop a dins, la volta pel riu Chobe ha estat fantàstica. Hi feia calor, i molta. Però això atreïa encara més i més fauna als marges fluvials, i ens obsequiava amb imatges d'elefants banyant-se, búfals saltant, cocodrils dormint, hipopòtams lluitant, lleons mirant-nos de reüll, i més de 10 espècies de cèrvids, antílops, ungulats...

I les concentracions d'ocells eren brutals; àguiles pescadores africanes, àguiles de Whalberg, blauets, estornells metàl·lics de diferents espècies, francolins, fredelugues, molts limícols, perdius de mar (cap d'elles d'ala negra, malgrat buscar-les intensament), *Black crakes*, molts *Weavers* diferents -alguns dels quals són noves espècies respecte les que hem estat veient al llarg del viatge-, etc.

Hem passat un dia sencer al parc, de trenc d'alba a capvespre. I ens ha encantat. Hem entrat fins i tot en aigües de Namíbia una estona, malgrat que les illes fluvials són reivindicades per part dels dos països, fins i tot plantant-hi banderes per reclamar-ne la seva identitat.

13) NELSON MANDELA. Johannesburg, 28 d'agost

El viatge s'acaba, i no pot ser d'altra manera que anant a veure i respirar l'esperit de Nelson Mandela. Abans de sortir de viatge, vàrem mirar plegats la pel·lícula *Invictus*, que és un excel·lent resum de la Sud Àfrica del post-apartheid.

Una gran pel·lícula, molt emotiva. Més encara en la situació dels nostres presos catalans, amb prou semblances al que va viure el país africà fa poques dècades. Aquest dies, tanmateix, hem vist que malgrat que no hi ha separació per color de la pell, a la pràctica qui governa el país i les empreses, l'economia i la presa de decisions, és la minoria blanca, un 9% del país.

Hem passejat pel famós SOWETO (no sabia que el nom venia de *South West Town*) i hem vist barris amb barraques de planxes, sense aigua corrent i amb prou feines quatre fanals, al costat de grans obres com parcs, centres comercials o el famós estadi on la selecció espanyola es va proclamar campiona del món el 2010. I encara hem tingut temps de fer un intens darrer matí de *birding* de la mà d'un jove gran ornitòleg, amic d'en Christian Boix, en Dylan Vasipolli, amb qui hem pogut fer els darrers *bimbos* del viatge, com el *Northern Black Korhaan*, algun *Honeybird* i *Widah* que encara ens faltava, la *Cliff Swallow* etc.

Tot plegat, un viatge meravellós, que mai més oblidarem. Ens deixa molts records, aventures, aprenentatges i vivències que, espero, hagin impregnat en Ponç i Quim als seus 8 i 11 anys de vida.

LLISTAT DELS MAMÍFERS OBSERVATS:

- 1) Cape Rock Hyrax
- 2) Elephant
- 3) Chacma Baboon
- 4) Vervet Monkey
- 5) Southern Galago
- 6) Smith's Tree Squirrel
- 7) Southern Ground Squirrel
- 8) Springhare
- 9) Common Mice (*Mus* sp.)
- 10) Namaqua Rock Mice (*Micaelamys* sp.)
- 11) Four-striped Grass Mouse
- 12) Scrub Hare
- 13) Horseshoe Bat (*Rinolophus* sp.)
- 14) Pipistrelle Bat (*Pipistrellus* sp.)
- 15) Black-backed Jackal
- 16) African Clawless Otter
- 17) Cap Fur Seal
- 18) Humpback Whale
- 19) Southern Right Whale
- 20) Leopard (2 seen)
- 21) Cheetah (6 seen)
- 22) Lion (31 seen)
- 23) Wild Cat (1 seen)

- 24) Common Genet
- 25) Blotched Genet
- 26) Spotted Hyena
- 27) Marsh Mongoose
- 28) Dwarf Mongoose
- 29) Yellow Mongoose
- 30) Small Grey Mongoose
- 31) Ichneumon Mongoose
- 32) Suricate
- 33) Common Zebra
- 34) Mountain Zebra
- 35) White Rhino
- 36) Warthog
- 37) Hippo
- 38) Giraffe
- 39) Buffalo
- 40) Nyala
- 41) Kudu
- 42) Bushbuck
- 43) Eland
- 44) Bush Duiker
- 45) Cape's Grysbok
- 46) Sharpe's Grysbok
- 47) Steenbok
- 48) Springbok
- 49) Rhebok
- 50) Southern Reedbuck
- 51) Puku
- 52) Southern Lechwe
- 53) Waterbuck
- 54) Klipspringer
- 55) Impala
- 56) Bontebok
- 57) Blesbok
- 58) Tssebe (Topi)
- 59) Hartebeest
- 60) Common Wildebeest (Gnu)
- 61) Black Wildebeest (White-tailed Gnu)
- 62) Sable Antelope

LLISTAT DELS OCELLS OBSERVATS:

- 1) African Penguin
- 2) Northern Giant Petrel
- 3) White-chinned Petrel
- 4) Cape Gannet
- 5) Great White Pelican
- 6) Lesser Flamingo
- 7) Greater Flamingo
- 8) White-breasted Cormorant

- 9) Bank Cormorant
- 10) Cape Cormorant
- 11) Crowned Cormorant
- 12) Reed Cormorant
- 13) African Darter
- 14) African Spoonbill
- 15) Sacred Ibis
- 16) Southern Bald Ibis
- 17) Hadedda Ibis
- 18) Glossy Ibis
- 19) Goliath Heron
- 20) Purple Heron
- 21) Grey Heron
- 22) Black-headed Heron
- 23) Great Egret
- 24) Intermediate Egret
- 25) Little Egret
- 26) Cattle Egret
- 27) Black Heron
- 28) Rufous-bellied Heron
- 29) Squacco Heron
- 30) Black-crowned Night Heron
- 31) Striated Heron
- 32) Woolly-necked Stork
- 33) White Stork
- 34) Yellow-billed Stork
- 35) Saddle-billed Stork
- 36) Marabou Stork
- 37) African Openbilled
- 38) Hamerkop
- 39) Black-necked Grebe
- 40) Little Greb
- 41) White-faced Whistling Duck
- 42) Spur-winged Goose
- 43) Egyptian Goose
- 44) Knob-billed Duck
- 45) South African Shelduck
- 46) Yellow-billed Duck
- 47) Cape Shoveler
- 48) Southern Pochard
- 49) Read-billed Teal
- 50) Cape Teal
- 51) Hottentot Teal
- 52) Maccoa Duck
- 53) Mallard
- 54) Cape Vulture
- 55) White-backed Vulture
- 56) Lapped-faced Vulture
- 57) Hooded Vulture
- 58) African Fish Eagle

- 59) Bateleur
- 60) Verraux's Eagle
- 61) Martial Eagle
- 62) Crowned Eagle
- 63) Tawny Eagle
- 64) Long-crested Eagle
- 65) African Hawk Eagle
- 66) Brown Snake Eagle
- 67) Black-chested Snake Eagle
- 68) Yellow-billed Kite
- 69) European Honey Buzzard
- 70) Jackal Buzzard
- 71) Augur Buzzard
- 72) Steppe Buzzard
- 73) Forest Buzzard
- 74) African Marsh Harrier
- 75) Black Harrier
- 76) Black-shouldered Kite
- 77) African Cuckoo-Hawk
- 78) Pale Chanting Goshawk
- 79) Gabar Goshawk
- 80) Black Sparrowhawk
- 81) African Goshawk
- 82) Rufous-breasted Sparrowhawk
- 83) Ovambo Sparrowhawk
- 84) Shikra
- 85) Little Sparrowhawk
- 86) African Harrier-Hawk
- 87) Peregrine Falcon
- 88) Lanner Falcon
- 89) Dickinson's Kestrel
- 90) Rock Kestrel
- 91) Greater Kestrel
- 92) Common Ostrich
- 93) Helmeted Guineafowl
- 94) Crested Guineafowl
- 95) Grey-winged Francolin
- 96) Red-winged Francolin
- 97) Shelley's Francolin
- 98) Orange River Francolin
- 99) Crested Francolin
- 100) Red-billed Spurfowl
- 101) Cape Spurfowl
- 102) Natal Spurfowl
- 103) Red-necked Spurfowl
- 104) Swainson's Spurfowl
- 105) Common Quail
- 106) Common Buttonquail
- 107) Red-knobbed Coot
- 108) Common Moorhen

- 109) African Swamphen
- 110) Black Crake
- 111) African Crake
- 112) Red-chested Flufftail
- 113) Grey-crowned Crane
- 114) Blue Crane
- 115) Wattled Crane
- 116) Secretarybird
- 117) Kori Bustard
- 118) Denham's Bustard
- 119) Red-crested Korhaan
- 120) Southern Black Korhaan
- 121) Northern Black Korhaan
- 122) Karoo Korhaan
- 123) Blue Korhaan
- 124) Black-winged Stilt
- 125) Pied Avocet
- 126) African Jacana
- 127) African Black Oystercatcher
- 128) Spotted Thick-Knee
- 129) Water Thick-Knee
- 130) Collared Pratincole
- 131) Blacksmith Lapwing
- 132) White-crowned Lapwing
- 133) Long-toed Lapwing
- 134) Crowned Lapwing
- 135) Black-winged Lapwing
- 136) African Wattled Lapwing
- 137) Kittlitz's Plover
- 138) White-fronted Plover
- 139) Three-banded Plover
- 140) Greater Painted-Snipe
- 141) African Snipe
- 142) Common Greenshank
- 143) Marsh Sandpiper
- 144) Wood Sandpiper
- 145) Common Sandpiper
- 146) Ruddy Turnstone
- 147) Curlew Sandpiper
- 148) Little Stint
- 149) Subantarctic Skua
- 150) Kelp Gull
- 151) Hartlaub's Gull
- 152) Grey-headed Gull
- 153) African Skimmer
- 154) Caspian Tern
- 155) Swift Tern
- 156) Sandwich Tern
- 157) Common Tern
- 158) Namaqua Sandgrouse

- 159) Double-banded Sandgrouse
- 160) Speckled Pigeon
- 161) African Olive Pigeon
- 162) Rock Dove
- 163) Lemon Dove
- 164) African Mourning Dove
- 165) Red-eyed Dove
- 166) Cape Turtle Dove
- 167) Laughing Dove
- 168) African Green Pigeon
- 169) Emerald-spotted Pigeon
- 170) Tambourine Dove
- 171) Namaqua Dove
- 172) Rose-ringed Parakeet
- 173) Brown-headed Parrot
- 174) Meyer's Parrot
- 175) Schalow's Turaco
- 176) Purple-crested Turaco
- 177) Grey Go-away-bird
- 178) Coppery-tailed Coucal
- 179) Burchell's Coucal
- 180) White-browed Coucal
- 181) African Wood Owl
- 182) Southern White-faced Owl
- 183) African Barred Owlet
- 184) African Scops Owl
- 185) Spotted Eagle-Owl
- 186) Western Barn Owl
- 187) Fiery-necked Nightjar
- 188) Square-tailed Nightjar
- 189) Alpine Swift
- 190) African Black Swift
- 191) Little Swift
- 192) African Palm Swift
- 193) Speckled Mousebird
- 194) White-backed Mousebird
- 195) Red-faced Mousebird
- 196) Giant Kingfisher
- 197) Pied Kingfisher
- 198) Malachite Kingfisher
- 199) Brown-hooded Kingfisher
- 200) Striped Kingfisher
- 201) White-fronted Bee-eater
- 202) Southern Carmine Bee-eater
- 203) Swallow-tailed Bee-eater
- 204) Little Bee-eater
- 205) Lilac-breasted Roller
- 206) Purple Roller
- 207) Southern Ground-Hornbill
- 208) Trumpeter Hornbill

- 209) African Grey Hornbill
- 210) Southern Yellow-billed Hornbill
- 211) Crowned Hornbill
- 212) Brandfield's Hornbill
- 213) Southern red-billed Hornbill
- 214) Green Wood-Hoopoe
- 215) Common Scimitarbill
- 216) African Hoopoe
- 217) Black-collared Barbet
- 218) Crested Barbet
- 219) Acacia Barbet
- 220) Lesser Honeyguide
- 221) Brown-backed Honeyguide
- 222) Green-backed Honeyguide
- 223) Golden-tailed Woodpecker
- 224) Knysna Woodpecker
- 225) Bearded Woodpecker
- 226) Cardinal Woodpecker
- 227) Olive Woodpecker
- 228) Ground Woodpecker
- 229) Red-throated Wryneck
- 230) Red-capped Lark
- 231) Large-billed Lark
- 232) Spike-heeled Lark
- 233) Sabota Lark
- 234) Karoo Lark
- 235) Monotonous Lark
- 236) Rufous-naped Lark
- 237) Flappet Lark
- 238) Cape Clapper Lark
- 239) Eastern Long-billed Lark
- 240) Cape Long-billed Lark
- 241) Agulhas Long-billed Lark
- 242) Rudd's Lark
- 243) Chestnut-backed Sparrow-Lark
- 244) Wire-tailed Swallow
- 245) White-throated Swallow
- 246) Pearl-breasted Swallow
- 247) Lesser Striped Swallow
- 248) Greater Striped Swallow
- 249) Mosque Swallow
- 250) South African Cliff Swallow
- 251) Black Saw-wing Swallow
- 252) Banded Martin
- 253) Brown-throated Martin
- 254) Rock Martin
- 255) Fork-tailed Martin
- 256) White-breasted Cuckoshrike
- 257) Black-headed Oriole
- 258) White-necked Raven

- 259) Pied Crow
- 260) Cape Crow
- 261) Grey Tit
- 262) Southern Black Tit
- 263) Arrow-marked Babbler
- 264) Hartlaub's Babbler
- 265) Terrestrial Brownbul
- 266) Cape Bulbul
- 267) African Red-eyed Bulbul
- 268) Dark-capped Bulbul
- 269) Sombre Greenbul
- 270) Yellow-bellied Greenbul
- 271) Eastern Nicator
- 272) Olive Thrush
- 273) Karoo Thrush
- 274) Kurrichane Thrush
- 275) Groundscraper Thrush
- 276) Cape Rock-Thrush
- 277) Miombo Rock-Thrush
- 278) Sentinel Rock-Thrush
- 279) Cape Rockjumper
- 280) Drakensberg Rockjumper
- 281) Mocking Cliff Chat
- 282) Familiar Chat
- 283) Sickie-winged Chat
- 284) Karoo Chat
- 285) Tractrac Chat
- 286) Buff-streaked Chat
- 287) Ant-eating Chat
- 288) Mountain Wheatear
- 289) Capped Wheatear
- 290) African Stonechat
- 291) Brown Scrub Robin
- 292) Bearded Scrub Robin
- 293) Kalahari Scrub Robin
- 294) Karoo Scrub Robin
- 295) Chorister Robin-chat
- 296) Red-capped Robin-chat
- 297) Cape Robin-chat
- 298) White-browed Robin-chat
- 299) Collared Palm-thrush
- 300) Cape Grassbird
- 301) Victorin's Warbler
- 302) Long-billed Crombec
- 303) Cape Penduline-Tit
- 304) Burnt-necked Eremomela
- 305) Green-capped Eremomela
- 306) Karoo Eremomela
- 307) Chestnut-vented Tit-Babbler
- 308) Layard's Tit-Babbler

- 309) Little Rush Warbler
- 310) Knysna Warbler
- 311) Lesser Swamp Warbler
- 312) African Reed Warbler
- 313) Cloud Cisticola
- 314) Zitting Cisticola
- 315) Neddicky
- 316) Lazy Cisticola
- 317) Red-faced Cisticola
- 318) Levaillan's Cisticola
- 319) Luapula Cisticola
- 320) Wailing Cisticola
- 321) Grey-backed Cisticola
- 322) Black-chested Prinia
- 323) Tawny-flanked Prinia
- 324) Karoo Prinia
- 325) Drakensberg Prinia
- 326) Namaqua Warbler
- 327) Rufous-eared Warbler
- 328) Grey-backed Camaroptera
- 329) Cinnamon-breasted Warbler
- 330) Bar-throated Apalis
- 331) Yellow-breasted Apalis
- 332) Fiscal Flycatcher
- 333) African Dusky Flycatcher
- 334) Ashy Flycatcher
- 335) Grey Tit-Flycatcher
- 336) Fairy Flycatcher
- 337) Cape Batis
- 338) Chinspot Batis
- 339) Pririt Batis
- 340) Cape White-Eye
- 341) Cape Wagtail
- 342) African Pied Wagtail
- 343) Cape Longclaw
- 344) Plain-backed Pipit
- 345) Buffy Pipit
- 346) African Rock Pipit
- 347) African Pipit
- 348) Wood Pipit
- 349) Striped Pipit
- 350) Bushveld Pipit
- 351) Magpie Shrike
- 352) Southern White-crowned Shrike
- 353) Common Fiscal
- 354) White-crested Helmetshrike
- 355) Rets's Helmetshrike
- 356) Brubru
- 357) Southern Boubou
- 358) Tropical Boubou

- 359) Swamp Boubou
- 360) Brown-crowned Tchagra
- 361) Black-crowned Tchagra
- 362) Southern Tchagra
- 363) Bokmakiere
- 364) Grey-headed Bushshrike
- 365) Cape Glossy Starling
- 366) Greater Blue-eared Starling
- 367) Miombo Blue-eared Starling
- 368) Black-bellied Starling
- 369) Meve's Starling
- 370) Burchell's Starling
- 371) Pied Starling
- 372) Red-winged Starling
- 373) Common Myna
- 374) Common Starling
- 375) Wattled Starling
- 376) Red-billed Oxpecker
- 377) Cape Sugarbird
- 378) Malachite Sunbird
- 379) Orange-breasted Sunbird
- 380) Scarlet-chested Sunbird
- 381) Amethyst Sunbird
- 382) Grey Sunbird
- 383) Greater Double-collared Sunbird
- 384) Southern Double-collared Sunbird
- 385) Collared Sunbird
- 386) White-bellied Sunbird
- 387) Cape Sparrow
- 388) House Sparrow
- 389) Yellow-throated Sparrow
- 390) Southern Grey-headed Sparrow
- 391) Northern Grey-headed Sparrow
- 392) White-browed Sparrow-Weaver
- 393) Red-billed Buffalo Weaver
- 394) Thick-billed Weaver
- 395) Cape Weaver
- 396) Southern Brown-throated Weaver
- 397) Village Weaver
- 398) Southern Masked Weaver
- 399) Lesser Masked Weaver
- 400) Spectacled Weaver
- 401) Red-headed Weaver
- 402) Red-billed Quelea
- 403) Southern Bishop
- 404) Long-tailed Widowbird
- 405) Yellow Bishop
- 406) Fan-tailed Widowbird
- 407) White-winged Widowbird
- 408) Red-collared Widowbird

- 409) Pin-tailed Whydah
- 410) Shaft-tailed Whydah
- 411) Dusky Indigobird
- 412) Village Indigobird
- 413) Bronze Mannikin
- 414) Blue Waxbill
- 415) Common Waxbill
- 416) Orange-winged Pytilia
- 417) Green-winged Pytilia
- 418) Orange-breasted Pytilia
- 419) African Firefinch
- 420) Jameson's Firefinch
- 421) Red-billed Firefinch
- 422) Brown Firefinch
- 423) Sweet Waxbill
- 424) White-throated Canary
- 425) Streaky-headed Canary
- 426) Brimstone Canary
- 427) Yellow-fronted Canary
- 428) Yellow Canary
- 429) Cape Canary
- 430) Forest Canary
- 431) Cape Siskin
- 432) Drakensberg Siskin
- 433) Common Chaffinch
- 434) Lark-like Bunting
- 435) Cinnamon-breasted Bunting
- 436) Cape Bunting
- 437) Golden-breasted Bunting